

§ 101

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Petra Malinin ym. valtuustoaloitteesta koskien jälkihuollon tukiasuntojen saatavuutta

HEL 2020-001932 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Petra Malinin ym. valtuustoaloitteesta koskien jälkihuollon tukiasuntojen saatavuutta:

"Jälkihuollon asiakasmäärä kasvaa lähivuosina ja siten myös asuntojen tarve. Jälkihuolto-oikeuden yläikäraja nousee asteittain 25 vuoteen lastensuojelulain muutoksen (542/2019) myötä 1.1.2020 alkaen (lastensuojelulaki 75 §). Vuonna 2020 21 vuotta täyttävät ovat oikeutettuja jälkihuoltoon, ja oikeutettujen määrä kasvaa vuosina 2021–2023. Uusia asiakkaita jälkihuoltoon siirtyy noin 250 vuodessa. Osa nuorista asuu muualla Suomessa ja perhehoidon perheissä. Nuorten asumistilanne on erityisen haastava Helsingissä. Jäljempänä on kuvattu jälkihuollon asumista laajasti.

Toimenpiteet asuntojen saatavuuden varmistamiseksi jälkihuollon tuetussa asumisessa

Jälkihuollossa asuminen voidaan järjestää kolmella eri tavalla:

1. tuettu asuminen välivuoratuissa asunnoissa ja tuetun asumisen jälkeen jatkoasunto,
2. muu asuminen kaupungin tai muun asunnon tarjoajan asunnossa tai
3. kuntouttava ja tilapäinen asuminen nuoren tilanteen niin edellyttäessä erilaisina omina ja ostopalveluratkaisuina.

Nuorille toimivia asuntoratkaisuja on lähdetty varmistamaan tiivistämällä toimijoiden välistä yhteistyötä ennen nuorten siirtymistä jälkihuoltoon. Nuoren tulevaa asuntoratkaisua ja palvelujen tarvetta ennakoidaan lastensuojelun ja jälkihuollon yhteistyönä ennen täysi-ikäisyyttä, jotta löydetään oikeat asunto- ja palveluratkaisut. Nuorelle nimetään jälkihuollon sosiaalityöntekijä vähintään kuusi kuukautta ennen jälkihuoltoon siirtymistä. Yhteistyössä myös edistetään lastensuojelun asumisharjoitteluasuntojen saamista nuorille ennen jälkihuoltoa. Lastensuojelussa ja jälkihuollossa ohjataan jälkihuoltoon siirtyviä nuoria hakemaan joko tuetun asumisen asuntoa tai muuta asuntoa. Tuettu asuminen toimii rat-

kaisuna, kun nuoren asumistaidot eivät ole vielä vahvat. Muissa asunnoissa nuoren on kyettävä sitoutumaan vuokranmaksuun ja häiriöttömään asumiseen, jotta asuminen voidaan turvata. Nuoren kaupungille tekemään asuntohakemukseen sosiaalityöntekijä kirjaa puollon muistuttaen näin, että lastensuojelulain mukaan kunnan velvoitteena on järjestää asunto nuoren sitä tarvitessa.

Nuorta ja nuoren asumista tuetaan jälkihuollossa sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella. Asuntotoimen kanssa tehdään tapauskohtaista yhteistyötä. Osa nuorista menettää asunnon jälkihuollon aikana tarjotusta tuesta huolimatta.

Jälkihuolto seuraa ja raportoi johdolle kuukausittain, miten nuorten asuminen on saatu järjestettyä. Jälkihuollon asumisasioita on syksystä 2019 lähtien työstetty monialaisessa työryhmässä, jossa on toiminut puheenjohtajana asunto-ohjelmapäällikkö. Työryhmä sopi, että tuetun asumisen asuntoja lisätään silloisesta 307 asunnosta 337 asuntoon, eli lisätään 30 asuntoa sitä mukaan, kun välivuokrattavia asuntoja saadaan. Lisäksi tavoitteena on saada 80 asunnon kierto vuodessa tuettuun asumiseen, eli tuetusta asunnoista jatkoasuntoon siirtyviä ja siten vapautuvia asuntoja tulisi olla 80 vuodessa. Asuntoja tarvitaan enemmän, jotta kaikki jälkihuollon nuoret saadaan asutettua jälkihuollon alussa, sen aikana ja sen jälkeen. Lisäksi on nimetty monialainen kaupungin toimijoista koostuva seurantaryhmä, jonka tavoitteena on edistää lastensuojelun ja jälkihuollon asumisasioita tavoitteiden mukaisesti. Jälkihuollon asumistarpeet on otettu huomioon myös asunnottomuuden puolittamisen toimenpideohjelmassa, jossa etsitään toimenpiteitä erityistä tukea tarvitsevien osalta ml. jälkihuollossa olevat nuoret.

Jälkihuollon asunnot ja hakemukset

Jälkihuoltoon tulee vuoden aikana noin 250 nuorta. Heistä 80:lle pyritään saamaan asunto tuetusta asumisesta, noin 170:lle muusta asumisratkaisusta lähinnä kaupungilta ja järjestöiltä sekä muilta asuntomarkkinoilta. Seurantatiedon mukaan 30.4.2020 mennessä on saatu 12 uutta asuntoa tuettuun asumiseen tavoitteiden suuntaisesti (tavoite 30). Jatkoasuntoja on järjestynyt 23 (tavoite 80). Muita asuntoja on saatu 12 (tavoite 170).

Jälkihuollossa ostetaan tuettua asumista (eli ohjausta ja tukea) lähinnä muualla Suomessa asuville jälkihuollon nuorille, mutta erityistilanteissa voidaan tuettua asumista ostaa myös Helsingissä asuville jälkihuollon nuorille. Jälkihuollon uutena ratkaisuna on ostettu puitesopimuksen tuottajalta tuettua asumista (ohjaus ja tuki) ja siihen liittyen tilapäinen tai toistaiseksi voimassa oleva asumisratkaisu. Näin on toimittu tänä keväänä kuuden nuoren osalta. Lastensuojelu ja jälkihuolto valmistele-

vat yhdessä kilpailutusta nykyisen tuetun asumisen puitesopimuksen päättyessä alkuvuodesta 2021. Jatkossa tarkoituksena on ostaa jälkihuollossa tuettua asumista, joka voi olla nuoren henkilökohtaisen tuen ja ohjauksen lisäksi palveluntuottajan tarjoama tilapäinen tai toistaiseksi voimassa oleva asuntoratkaisu.

Asuntoihin jonotusta seurataan. Jälkihuolto tarjoaa tuettuja asuntoja kiireellisyys- ja sopivuusjärjestyksessä. Tuettua asuntoa jonotti toukuussa 2020 kiireellisesti 19 nuorta, joista useimmat asuvat lapsuudenkodissa, ja osalla asumistilanne on hyvin haastava. Kaksi heistä on vielä lastensuojelun asumisharjoittelussa. Lastensuojelun laitoksissa on kullakin hetkellä vain muutama nuori, jotka 18 vuotta täytettyään eivät ole saaneet sopivaa asuntoratkaisua oikea-aikaisesti. Jotta kaikkien jälkihuollon nuorien itsenäinen asuminen varmistetaan tarpeiden mukaisesti, tarvitaan riittävästi asuntoja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Jälkihuollon asiakkaat ovat erityistä tukea tarvitsevia ja heidän asumisensa tulee turvata. Riittävä määrä asuntoja tuetussa asumisessa ja muissa asumisratkaisuissa on taattava, kuten lastensuojelulaissa (76 a §) kuntia veloitetaan. Kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki, korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto. Sen lisäksi kullekin tarjotaan tarpeen mukainen tuki ja palvelut.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että toimialojen välisellä yhteistyöllä varmistetaan, että jatkossa jälkihuoltonuorille on tarjolla asuntoja nyt esitettyjen tavoitteiden mukaisesti."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Lisätään lausunnon loppuun: "Lautakunta pitää tärkeänä, että toimialojen välisellä yhteistyöllä varmistetaan, että jatkossa jälkihuoltonuorille on tarjolla asuntoja nyt esitettyjen tavoitteiden mukaisesti."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Riia Järvenpää, Touko Niinimäki, Alekski Niskanen, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin ehdotuksen äänin 10 - 0 (tyhjää 3).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petra Malinin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Petra Malinin ym. valtuustoaloitteesta koskien jälkihuollon tukiasuntojen saatavuutta:

"Jälkihuollon asiakasmäärä kasvaa lähivuosina ja siten myös asuntojen tarve. Jälkihuolto-oikeuden yläikäraja nousee asteittain 25 vuoteen lastensuojelulain muutoksen (542/2019) myötä 1.1.2020 alkaen (lastensuojelulaki 75 §). Vuonna 2020 21 vuotta täyttävät ovat oikeutettuja jälkihuoltoon, ja oikeutettujen määrä kasvaa vuosina 2021–2023. Uusia asiakkaita jälkihuoltoon siirtyy noin 250 vuodessa. Osa nuorista asuu muualla Suomessa ja perhehoidon perheissä. Nuorten asumistilanne

on erityisen haastava Helsingissä. Jäljempänä on kuvattu jälkihuollon asumista laajasti.

Toimenpiteet asuntojen saatavuuden varmistamiseksi jälkihuollon tuetussa asumisessa

Jälkihuollossa asuminen voidaan järjestää kolmella eri tavalla:

1. tuettu asuminen välivuoratuissa asunnoissa ja tuetun asumisen jälkeen jatkoasunto,
2. muu asuminen kaupungin tai muun asunnon tarjoajan asunnossa tai
3. kuntouttava ja tilapäinen asuminen nuoren tilanteen niin edellyttäessä erilaisina omina ja ostopalveluratkaisuina.

Nuorille toimivia asuntoratkaisuja on lähdetty varmistamaan tiivistämällä toimijoiden välistä yhteistyötä ennen nuorten siirtymistä jälkihuoltoon. Nuoren tulevaa asuntoratkaisua ja palvelujen tarvetta ennakoidaan lastensuojelun ja jälkihuollon yhteistyönä ennen täysi-ikäisyyttä, jotta löydetään oikeat asunto- ja palveluratkaisut. Nuorelle nimetään jälkihuollon sosiaalityöntekijä vähintään kuusi kuukautta ennen jälkihuoltoon siirtymistä. Yhteistyössä myös edistetään lastensuojelun asumisharjoitteluasuntojen saamista nuorille ennen jälkihuoltoa. Lastensuojelussa ja jälkihuollossa ohjataan jälkihuoltoon siirtyviä nuoria hakemaan joko tuetun asumisen asuntoa tai muuta asuntoa. Tuettu asuminen toimii ratkaisuna, kun nuoren asumistaidot eivät ole vielä vahvat. Muissa asunnoissa nuoren on kyettävä sitoutumaan vuokranmaksuun ja häiriöttömään asumiseen, jotta asuminen voidaan turvata. Nuoren kaupungille tekemään asuntohakemukseen sosiaalityöntekijä kirjaa puollon muistuttaen näin, että lastensuojelulain mukaan kunnan velvoitteena on järjestää asunto nuoren sitä tarvitessa.

Nuorta ja nuoren asumista tuetaan jälkihuollossa sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella. Asuntotoimen kanssa tehdään tapauskohtaista yhteistyötä. Osa nuorista menettää asunnon jälkihuollon aikana tarjotusta tuesta huolimatta.

Jälkihuolto seuraa ja raportoi johdolle kuukausittain, miten nuorten asuminen on saatu järjestettyä. Jälkihuollon asumisasiota on syksystä 2019 lähtien työstetty monialaisessa työryhmässä, jossa on toiminut puheenjohtajana asunto-ohjelmapäällikkö. Työryhmä sopi, että tuetun asumisen asuntoja lisätään silloisesta 307 asunnosta 337 asuntoon, eli lisätään 30 asuntoa sitä mukaan, kun välivuokrattavia asuntoja saadaan. Lisäksi tavoitteena on saada 80 asunnon kierto vuodessa tuettuun asumiseen, eli tuetusta asunnoista jatkoasuntoon siirtyviä ja siten vapautuvia asuntoja tulisi olla 80 vuodessa. Asuntoja tarvitaan enem-

16.06.2020

män, jotta kaikki jälkihuollon nuoret saadaan asutettua jälkihuollon alussa, sen aikana ja sen jälkeen. Lisäksi on nimetty monialainen kaupungin toimijoista koostuva seurantaryhmä, jonka tavoitteena on edistää lastensuojelun ja jälkihuollon asumisasioita tavoitteiden mukaisesti. Jälkihuollon asumistarpeet on otettu huomioon myös asunnottomuuden puolittamisen toimenpideohjelmassa, jossa etsitään toimenpiteitä erityistä tukea tarvitsevien osalta ml. jälkihuollossa olevat nuoret.

Jälkihuollon asunnot ja hakemukset

Jälkihuoltoon tulee vuoden aikana noin 250 nuorta. Heistä 80:lle pyritään saamaan asunto tuetusta asumisesta, noin 170:lle muusta asumisratkaisusta lähinnä kaupungilta ja järjestöiltä sekä muilta asuntomarkkinoilta. Seurantatiedon mukaan 30.4.2020 mennessä on saatu 12 uutta asuntoa tuettuun asumiseen tavoitteiden suuntaisesti (tavoite 30). Jatkoasuntoja on järjestynyt 23 (tavoite 80). Muita asuntoja on saatu 12 (tavoite 170).

Jälkihuollossa ostetaan tuettua asumista (eli ohjausta ja tukea) lähinnä muualla Suomessa asuville jälkihuollon nuorille, mutta erityistilanteissa voidaan tuettua asumista ostaa myös Helsingissä asuville jälkihuollon nuorille. Jälkihuollon uutena ratkaisuna on ostettu puitesopimuksen tuottajalta tuettua asumista (ohjaus ja tuki) ja siihen liittyen tilapäinen tai toistaiseksi voimassa oleva asumisratkaisu. Näin on toimittu tänä keväänä kuuden nuoren osalta. Lastensuojelu ja jälkihuolto valmistelevat yhdessä kilpailutusta nykyisen tuetun asumisen puitesopimuksen päättyessä alkuvuodesta 2021. Jatkossa tarkoituksena on ostaa jälkihuollossa tuettua asumista, joka voi olla nuoren henkilökohtaisen tuen ja ohjauksen lisäksi palveluntuottajan tarjoama tilapäinen tai toistaiseksi voimassa oleva asuntoratkaisu.

Asuntoihin jonotusta seurataan. Jälkihuolto tarjoaa tuettuja asuntoja kiireellisyys- ja sopivuusjärjestyksessä. Tuettua asuntoa jonotti toukuussa 2020 kiireellisesti 19 nuorta, joista useimmat asuvat lapsuudenkodissa, ja osalla asumistilanne on hyvin haastava. Kaksi heistä on vielä lastensuojelun asumisharjoittelussa. Lastensuojelun laitoksissa on kullakin hetkellä vain muutama nuori, jotka 18 vuotta täytettyään eivät ole saaneet sopivaa asuntoratkaisua oikea-aikaisesti. Jotta kaikkien jälkihuollon nuorien itsenäinen asuminen varmistetaan tarpeiden mukaisesti, tarvitaan riittävästi asuntoja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Jälkihuollon asiakkaat ovat erityistä tukea tarvitsevia ja heidän asumisensa tulee turvata. Riittävä määrä asuntoja tuetussa asumisessa ja muissa asumisratkaisuissa on taattava, kuten lastensuojelulaissa (76 a §) kuntia veloitetaan. Kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä ta-

16.06.2020

Asia/6

loudellinen tuki, korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto. Sen lisäksi kullekin tarjotaan tarpeenmukainen tuki ja palvelut."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Petra Malinin ym. valtuustoaloitteesta koskien jälkihuollon tukiasuntojen saatavuutta. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 16.6.2020.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petra Malinin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano